

ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Προς: τα μέλη της Βουλής των Ελλήνων
Κοινοποίηση: Τμήμα Νομοτεχνικής Επεξεργασίας Σχεδίων και
Προτάσεων Νόμων, Βουλή των Ελλήνων

Αθήνα, 4 Οκτωβρίου 2011

Θέμα: Σχέδιο νόμου του ΥΠΕΚΑ «Νέος Τρόπος Έκδοσης Αδειών
Δόμησης, Ελέγχου Κατασκευών και λοιπές Διατάξεις»

Αξιότιμες κυρίες και αξιότιμοι κύριοι Βουλευτές,

Επιθυμούμε να εκθέσουμε τον έντονο προβληματισμό της οργάνωσής μας για συγκεκριμένες διατάξεις που περιέχονται στο σχέδιο νόμου «Νέος Τρόπος Έκδοσης Αδειών Δόμησης, Ελέγχου Κατασκευών και λοιπές Διατάξεις» του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Σημαντικό σημείο που αναδεικνύεται από τη νομοθετική διαδικασία που ακολουθεί πλέον το ΥΠΕΚΑ είναι η τουλάχιστον ελλιπής διαβούλευση. Παρά τη ρητή δέσμευση της Κυβέρνησης για πολιτική «καλής νομοθέτησης», τα σχέδια νόμου που κατατίθενται πλέον στη Βουλή από το ΥΠΕΚΑ περιέχουν πληθώρα εξαιρετικά προβληματικών διατάξεων που έχουν εξαιρεθεί από τη διαδικασία διαβούλευσης (εάν και όταν έχουν υποβληθεί σε διαβούλευση).

Ειδικά οι «λοιπές διατάξεις» του άρθρου 41 του παρόντος σχεδίου νόμου, στις οποίες περιέχονται πολλές απαράδεκτες ρυθμίσεις με σκανδαλώδεις περιβαλλοντικές προεκτάσεις, δεν περιλαμβάνονται στο σχέδιο που υποβλήθηκε σε διαδικτυακή δημόσια διαβούλευση μέσω του ιστοτόπου <http://www.opengov.gr/minenv/?p=2541>. Αντίστοιχη πολιτική αδιαφάνειας ακολουθήθηκε και με το σχέδιο νόμου «Λειτουργία Ενεργειακών Αγορών, Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις», του οποίου μόνο 157 από τα 198 άρθρα υποβλήθηκαν σε δημόσια διαβούλευση, ενώ ο νόμος για την περιβαλλοντική αδειοδότηση και τη ρύθμιση των αυθαιρέτων δεν υποβλήθηκε σε καμία απολύτως ανοιχτή δημόσια διαβούλευση.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

Ειδικότερα, επί των άρθρων του σχεδίου νόμου επισημαίνουμε τα εξής:

Άρθρο 3

Μέχρι σήμερα, απαιτούμενο στοιχείο για την έκδοση οικοδομικής άδειας είναι και οι «εγκρίσεις άλλων υπηρεσιών, όπου απαιτούνται» (331 Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας). Μία από τις εγκρίσεις των υπηρεσιών αυτών είναι και η Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.), η οποία «αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση κάθε διοικητικής πράξης που απαιτείται κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για την πραγματοποίηση ή λειτουργία του έργου ή της δραστηριότητας» (1 παρ. 10 ν. 4014/2011).

WWF Ελλάς
Φιλελλήνων 26
105 58 Αθήνα
Τηλ.: 210 331 4893
Fax: 210 324 7578
www.wwf.gr

Διοικητικό Συμβούλιο
WWF Ελλάς:
Πρόεδρος:
Γ. Βλάχος
Αντιπρόεδρος:
Β. Ζάβρας
Γενικός Διευθυντής:
Δ. Καραβέλλας

Καταχωρισμένο ως:
WWF-World Wide Fund
For Nature
WWF-Fondo Mondiale per
la Natura
WWF-Fondo Mundial para
la Naturaleza
WWF-Fonds Mondial pour
la Nature
WWF-Welt Natur Fonds
Επίσης γνωστό ως
World Wildlife Fund

Με το προτεινόμενο σύστημα, οι διαδικασίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης και έκδοσης αδειών δόμησης είναι ασύνδετες: για τον λόγο αυτό, θα πρέπει να προστεθεί και η Α.Ε.Π.Ο. στα απαραίτητα στοιχεία για την έκδοση έγκρισης δόμησης, με την κατάλληλη αξιοποίηση του Ηλεκτρονικού Περιβαλλοντικού Μητρώου και της Περιβαλλοντικής Ταυτότητας (18 ν. 4014/2011), και των ηλεκτρονικών υπηρεσιών του άρθρου 4 του νομοσχεδίου.

Άρθρο 40

Με την διάταξη αυτή, επιτρέπεται η εγκατάσταση μονάδων επεξεργασίας Αποβλήτων από Εκκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις σε ανενεργά λατομεία, για χρόνο όχι μεγαλύτερο από αυτό που απαιτεί η αποκατάσταση του λατομείου. Οι εγκαταστάσεις αυτές περιλαμβάνουν «χώρους υποδοχής των ΑΕΚΚ, χώρους διαλογής και αποθήκευσης των ανακτημένων υλικών, χώρους επεξεργασίας / ανακύκλωσης και αποθήκευσης των δευτερογενών προϊόντων, καθώς και τον απαραίτητο τεχνικό και μηχανολογικό εξοπλισμό» (πρβλ. 11 παρ. 2 κ.υ.α. 36259/1757/Ε103/2010, ΦΕΚ Β' 1312). Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η ανεξέλεγκτη διάθεση των αποβλήτων αυτών αποτελεί ένα από τα σοβαρότερα περιβαλλοντικά προβλήματα της χώρας. Ειδικά όσον αφορά τα λατομεία σε δάση και δασικές εκτάσεις, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η εγκατάσταση των μονάδων αυτών δεν προβλέπεται από την δασική νομοθεσία, η οποία επιβάλλει τη περιοδική αποκατάσταση του τοπίου και της δασικής βλάστησης (57 παρ. 4 ν. 998/1979). Προτείνουμε να διευκρινιστεί εάν τροποποιείται η δασική νομοθεσία, ώστε η συγκεκριμένη επέμβαση να είναι επιτρεπτή. Είναι επίσης απαραίτητο να διευκρινισθεί πώς ορίζεται ο «χρόνος αποκατάστασης» και να προσδιορίζεται σαφώς στην ΑΕΠΟ.

Άρθρο 41

Πρόσφατη νομοθεσία απαιτεί την εκπόνηση της Εθνικής Θαλάσσιας Περιβαλλοντικής Στρατηγικής, μετά από αξιολόγηση της περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλάσσιων υδάτων και την κατάρτιση προγράμματος μέτρων πριν το 2015 (ν. 3983/2011). Επίσης, εκκρεμεί η οριοθέτηση της κρίσιμης παράκτιας ζώνης σύμφωνα με τον πρόσφατο νόμο με την βιοποικιλότητα (13 παρ. 5 και 20 παρ. 8 ν. 3937/2011), και βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία καθορισμού των θαλάσσιων περιοχών του δικτύου Natura 2000. Η χωροθέτηση των χρήσεων που αναφέρει η αιτιολογική έκθεση, ορισμένες από τις οποίες είναι ιδιαίτερα επιβαρυντικές για το περιβάλλον (όπως θαλάσσιες εξέδρες, αγκυροβόλια, κ.ο.κ.), πριν ολοκληρωθεί ο βασικός σχεδιασμός που ήδη προβλέπεται από τα νομοθετήματα αυτά, δημιουργεί κινδύνους για το θαλάσσιο περιβάλλον, και σύγχυση για τους πολίτες της χώρας.

Άρθρο 42

Παράγραφος 3: Με τη διάταξη αυτή, διευρύνεται η δυνατότητα ανέγερσης αμιγούς χρήσης ειδικών καταστημάτων στις εκτός σχεδίου περιοχές. Πράγματι, εφεξής τα καταστήματα δεν θα περιλαμβάνουν μόνο τις υπεραγορές, αλλά και τα πολυκαταστήματα, τα εμπορικά κέντρα και τα καταστήματα που προορίζονται για κοινωνικές εκδηλώσεις. Με τον τρόπο αυτόν, διευρύνονται με νέες χρήσεις οι δυνατότητες εκτός σχεδίου δόμησης, που θα έπρεπε να ήταν εξαιρετικές. Ταυτόχρονα, επιδιώκεται και η ανατροπή πρόσφατης παραπεμπτικής απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με την οποία "οι ... διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 166 του ΚΒΠΝ που επιτρέπουν την κατά περίπτωση έγκριση όρων δομήσεως, κατά παρέκκλιση και του ειδικού εξαιρετικού καθεστώτος της δομήσεως των εκτός σχεδίου πόλεως γηπέδων, και μάλιστα χωρίς συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις, [αλλά με απλή απόφαση του οικείου ΓΠΠ], μετά γνώμη του τοπικού ΣΧΟΠ είναι εκτός εξουσιοδοτήσεως και για τον λόγο αυτόν, ανίσχυρες (Παραπομπή στην επταμελή)" (ΣτΕ Ε' 806/2010).

Επί της ουσίας, με τη διάταξη αυτή, επιδιώκεται η περαιτέρω επιδείνωση του ήδη περιβαλλοντικά επιβαρυσμένου καθεστώτος της εκτός σχεδίου δόμησης, καθώς “παρέχεται εξ ορισμού η δυνατότητα δομήσεως των περιοχών αυτών με αυξημένη πυκνότητα, η οποία θα προσέδιδε στην περιοχή οικιστικό χαρακτήρα” (ΣτΕ Ε’ 806/2010).

Παράγραφος 10: Προβλέπεται ένα είδος λειτουργικής τακτοποίησης των παιδικών εξοχών και κατασκηνώσεων που σε πολλές περιπτώσεις λειτουργούν παράνομα. Σημειώνεται ότι το ισχύον πλαίσιο για τις κατασκηνώσεις προβλέπει και μόνιμες εγκαταστάσεις σε ορισμένες περιπτώσεις (κ.υ.α. 2309/2009 ΦΕΚ Β’ 114/1.2.2006). Επισημαίνεται ότι, με τον τρόπο αυτό, παρατείνεται ένα καθεστώς σε ισχύ από την δεκαετία του 1990 (9 παρ. 9 ν. 1878/1990), αν όχι νωρίτερα. Παρ’ όλη τη συνεχή ανοχή, υπάρχουν πολλές κατασκηνώσεις που εξακολουθούν να λειτουργούν χωρίς απόφαση παραχώρησης, ΑΕΠΟ, έγκριση επέμβασης, οικοδομικές άδειες, κοκ. Η πολιτεία θα πρέπει να εξηγήσει για ποιο λόγο οι εγκαταστάσεις αυτές εξαιρούνται για πάνω από 2 δεκαετίες από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, ιδίως αν ληφθεί υπόψη η συνταγματική προστασία των δασών και δασικών εκτάσεων.

Παράγραφος 15: Με την ευκαιρία της μερικής τροποποίησης της πολύ σημαντικής διάταξης του νόμου για τη βιοποικιλότητα 3937/2011, δια της οποίας καταργήθηκε η απαράδεκτη ρύθμιση του Υπουργού Γεωργίας (άρθ. 20, παρ. 23 ν. 3399/2005) που αποχαρακτήριζε έναν άγνωστο αριθμό εκτάσεων που προστατεύονταν ως «γη υψηλής παραγωγικότητας», τονίζουμε την ανάγκη διασφάλισης του χαρακτήρα της αγροτικής γης της χώρας. Αλευθύνουμε επίσης έκκληση στην πολιτική ηγεσία των υπουργείων Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων να προστατεύσουν τη γη υψηλής παραγωγικότητας από ανταγωνιστικές χρήσεις και να αποτρέψουν περαιτέρω συρρίκνωσή της. Ζητάμε τέλος τη δημοσιοποίηση περισσότερων στοιχείων για τις αιτήσεις του 3399/2005, που υποβλήθηκαν μέχρι τη δημοσίευση του ν. 3937/2011, και άρα με την παρούσα διάταξη εμπίπτουν στο προηγούμενο καθεστώς.

Παράγραφος 17: Με την διάταξη αυτή, εντάσσονται στο δίκτυο των κοινόχρηστων χώρων του άρθρου 35 του ν. 3937/2011 και τμημάτων ακινήτων που έχουν παραχωρηθεί, αλλά δεν έχουν μεταγραφεί. Η αιτιολογική έκθεση σημειώνει την “αύξηση των κοινόχρηστων χώρων”, αλλά όχι και την επιδείνωση του οικιστικού περιβάλλοντος που μπορεί να προκύψει σε οικισμούς που ούτως ή άλλως στερούνται πολεοδομικής οργάνωσης, καθώς ορισμένα ακίνητα είναι δυνατόν να καταστούν οικοδομήσιμα με τον τρόπο αυτό.

Παράγραφος 21: Με τη διάταξη αυτή ακυρώνεται με εξόφθαλμο τρόπο η σημαντική πολιτική που το ίδιο υπουργείο είχε ξεκινήσει προ έτους για τη σωστή και περιβαλλοντικά ασφαλή χωροθέτηση αιολικών πάρκων.

Συγκεκριμένα, ενώ το άρθ. 17 παρ. 15 του ν. 3851/2010 (Α’ 85) ορθά προβλέπει ολοκληρωμένη διαδικασία για τη χωροθέτηση αιολικών πάρκων στον θαλάσσιο χώρο, μέσα από την εκπόνηση στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Λόγω λοιπόν έλλειψης χωροταξικού σχεδιασμού και επιστημονικών δεδομένων για τον θαλάσσιο χώρο, η επιλογή των θέσεων των θαλάσσιων αιολικών δεν επαφίεται στις επιθυμίες του υποψήφιου επενδυτή, αλλά σε ολοκληρωμένο περιβαλλοντικό σχεδιασμό.

Η προτεινόμενη ρύθμιση σκανδαλωδώς καταργεί τη δεσμευτικότητα της διαδικασίας αυτής, πριμοδοτεί τις εκκρεμείς αιτήσεις, ενώ δίνει και ιδιαίτερα αυξημένες τιμές βάσης για την παραγόμενη ενέργεια ειδικά από τους σταθμούς αυτούς, οι οποίες γίνονται ακόμα μεγαλύτερες αν συνυπολογιστεί η δυνατότητα σημαντικών προσαυξήσεων που μπορεί να φτάσουν το 45%.

Η εθνική ασφάλεια, η απρόσκοπτη λειτουργία των θαλάσσιων μεταφορών, η διασφάλιση των αλιευτικών πεδίων και ιχθυαποθεμάτων, η εγγύηση της προστασίας ευαίσθητων και εν πολλοίς αχαρτογράφητων θαλάσσιων οικοσυστημάτων και η ανοιχτή και έγκαιρη διαβούλευση με τις τοπικές κοινωνίες αποτελούν ζητήματα που σχετίζονται με την χωροθέτηση θαλάσσιων αιολικών και επιβάλλουν την απόσυρση της προτεινόμενης ρύθμισης.

Παράγραφος 25: Για πρώτη φορά, εξ όσων γνωρίζουμε τουλάχιστον, υπουργείο επαναφέρει δια νόμου σε ισχύ κ.υ.α., της οποίας μέρος έχει ανασταλεί από το ΣτΕ!

Η αναστολή της κ.υ.α. 49567/2006 (Δ' 1071) αφορά το σκέλος της εξορυκτικής δραστηριότητας στον βιότοπο της οχιάς στη Μήλο. Υπενθυμίζεται ότι η Ελλάδα έχει εκκρεμότητες με την ΕΕ για τη Μήλο και έχει υποστεί καταδίκη από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (υπόθεση C-518/04).

Παρά το γεγονός ότι η ισχύς της εν λόγω κ.υ.α. έχει τυπικά λήξει, οι προστατευτικές διατάξεις που δεν ανεστάλησαν από το ΣτΕ θεωρούμε ότι εξακολουθούν να συνθέτουν το καθεστώς προστασίας της περιοχής, μέχρι την υπογραφή του π.δ. Σε αντίθεση λοιπόν με όσα ισχυρίζεται το ΥΠΕΚΑ στην αιτιολογική έκθεση, με τη ρύθμιση αυτή δεν επανέρχεται σε ισχύ προστατευτικό καθεστώς. Επανέρχεται σε ισχύ αδειοδοτικό καθεστώς, το οποίο μάλιστα έχει κριθεί από το ανώτατο ακυρωτικό δικαστήριο (909/2008 ΣΤΕ (Αναστ.)), ως δυνάμενο να επιφέρει "... δυσεπανόρθωτη βλάβη του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής, η οποία έχει ενταχθεί στο ευρωπαϊκό δίκτυο Natura 2000, λόγω αλλοίωσης του γεωμορφολογικού τοπίου της". Μάλιστα, η συγκεκριμένη απόφαση του ΣτΕ δεν αναφέρεται καν στην αιτιολογική έκθεση.

Εάν το ΥΠΕΚΑ πραγματικά επιθυμεί να προστατεύσει τον σημαντικό βιότοπο της Μήλου, τότε θα πρέπει να επισπεύσει τη διαδικασία διαμόρφωσης του σχετικού π.δ. Το αυτό ισχύει και για τις άλλες προστατευόμενες περιοχές για τις οποίες ισχύουν μέτρα προστασίας με κ.υ.α. και όχι με τα προβλεπόμενα από τον ν. 1650/1986 και (πλέον) τον ν. 3937/2011 προεδρικά διατάγματα.

Αξιότιμες κυρίες και αξιότιμοι κύριοι Βουλευτές,

Προσβλέπουμε στις δικές σας θετικές πρωτοβουλίες για βελτίωση του συγκεκριμένου σχεδίου νόμου στα ανωτέρω ζητήματα και παραμένουμε ευχαρίστως στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε άλλη διευκρίνιση.

Περισσότερες πληροφορίες:

- Θεοδότη Νάντσου, Συντονίστρια περιβαλλοντικής πολιτικής, tnantsou@wwf.gr
- Γιώργος Χασιώτης, Υπεύθυνος νομικής ομάδας, g.chasiotis@wwf.gr